

Návrh změn systému osvojení v České republice

Brno, 15. 5. 2019

Osvojování a potřeba změny

- SNRP se dlouhodobě věnuje podpoře a rozvoji NRP a práci s osvojitelskými rodinami.
- V roce 2013 Novela zákona o sociálně-právní ochraně, zajištěn systém financování a podpory PP.
- Od 1.1.2014 NOZ změna statusu osvojení na formu rodičovství bez podpory sociálně-právních orgánů.
- Současná praxe poukazuje na závažné problémy s procesem osvojování.
- Výstupem projektu CP NRP II jsou mimo jiné výzkumné zprávy z Anglie, Dánska, Rakouska a České republiky, analýzy jejich právních systémů a zmapování situace v jednotlivých krajích v ČR.

Pracovní skupina

- Věduna Bubleová – socioložka, ředitelka SNRP
- Pavel Biskup – pediatr, ředitel Dětského centra ve Stránčicích
- Ondřej Bouša – psycholog, ÚMPOD
- Jana Klinecká – sociální pracovníce, Vedoucí odd. sociální péče MHMP
- Jan Paleček - sociolog
- Helena Svobodová – soudkyně opatrovnického soudu
- Hana Pazlarová – pedagožka, proděkanka pro studium FF UK, předsedkyně SOS Dětské vesničky
- Hana Nová – soudkyně opatrovnického soudu
- Filip Vyskočil – právník
- David Kocman - sociolog
- Alena Vávrová – sociální pracovníce SNRP

Výstup pracovní skupiny

Jan Paleček a kolektiv autorů: „Model osvojování“, Praha 2017

1. Osvojování a potřeba změny

1.1 Souvislosti vzniku modelu osvojování

1.2 Podněty pro modelování rámce a procesu osvojování

2. Problémy a navrhovaná opatření

2.1 Celkový rámec osvojování

2.2 Proces osvojování

3. Model osvojování

3.1 Model celkového rámce osvojování

3.2 Model procesu osvojování

4. Závěr

Celkový rámec osvojování

Problémy:

- Nejasný smysl osvojení.
- Systém je roztržštěný.
- Roztržštěnost právních úprav.
- Dochází k obcházení systému osvojování.

Opatření:

- Definovat smysl osvojení primárně jako naplnění zájmů a potřeb dítěte.
- Sjednotit systém.
- Sjednotit legislativu.
- Předcházet obcházení systému.

Návrh změn v procesu osvojování

- Vstup dítěte do procesu

- Soudní řízení o umístění dítěte mimo rodinu

- Intervence OSPOD a pověřených osob

- Vstup budoucích osvojitelů do procesu

- Přípravný kurz a posuzování žadatelů a zařazení do evidence žadatelů

- Párování

- Soudní řízení o umístění do péče před osvojením

- Soudní řízení o osvojení

- Výchova v osvojitelské rodině

Závěrem

Hlavní principy Modelu osvojování:

- Smyslem osvojení nezletilých je primárně naplnění zájmů dítěte.
- Osvojení nezletilých dětí je jedním ze způsobů sociálně-právní ochrany, jak dítěti zajistit trvalé rodinné prostředí.
- Pravidla sociálně-právní ochrany se vztahují na všechny případy osvojení nezletilých dětí.
- Osvojení je celoživotní proces, který nekončí právním aktem osvojení.

Zlepšení efektivity systému osvojování:

- Proces by měl být maximálně rychlý a vést k co nejvčasnějšímu nalezení vhodného trvalého řešení pro dítě.
- Měly by být zkráceny lhůty např.: pro odvolání souhlasu zejména rodičů a dítěte, s vyslovením nezájmu a stanovit lhůty pro sanaci biologické rodiny.
- Měly by být zavedeny standardy kvality příprav a posuzování a mezikrajová spolupráce.
- Měl by být zřízen centrální registr žadatelů i dětí k osvojení přístupný pro všechny kraje.
- Měl by nabízet a poskytovat dlouhodobou odbornou podporu osvojitelským rodinám.

„Osvojení je celoživotní proces, který nekončí právním aktem osvojení.“ (J. Paleček a kol.)

DĚKUJEME ZA POZORNOST

Věduna Bubleová a Hana Nová

www.nahradnirodina.cz